

۱۲۳. □□) □ ۶ ~~~~~

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم دینی ، علمی ، ادبی ، سیاسی ہفتہ لقی مجموعۃ اسلامیہ در اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب و مدیر مسئول : ح . اشرف ادیب

جلد ۱ - ۸

عدد ۲۵ - ۲۰۷ ۹ رمضان ۱۳۳۰ پنجشنبه ۹ اگستوس ۱۳۲۸

عدد ٢٥ - ٢٠٧

۹ رمضان ۱۳۳۰

نخستین

۹ اگست ۱۳۲۸

بیروت ژاندارمه و پولیساری مطلوب بر حالدہ دکلدرلر . چونکہ ہم عدلری آز ، ہمہ ...

(رأس بیروت) ده بولنان براجزاخانہ ده بولندیم ائشاده اسغنی بیلمدیکم کنج بر پولیس کلدی ، علاج ایستدی ، بالنتیجہ (بل صغوقلی) نه دوچار بولندیقی اجزای سولی دی . دیگر بر پولیس ده سوقاقدہ وظیفہ باشنده بولندینی ائشاده بر طرفدن (قونیاق) ایچوب دیگر طرفدن ده غراموفون چالدریوردی . بونی بن رأی العین کوردیکم کبی ، ابرتسی کونی جراند محلیه ده یازمشدر . حکومت عثمانیه نك آسایش مأمورانی درعهده ایدن بر مأمور بویله اولورسه آرتق حکومتک اهالی نظرندہ حیثیت واعتباری قالیری ؟!

(احمد آغایف) بکک مدہش عدلر آلتندہ بر مقالہ سنی اوقومشیدم . حقیقہ بیروندہ و ممالک عثمانیه نك بر جوغندہ بولنان مکاتب اجنبیه پک دهشتی بریکون تشکیل ایدیورلر . بوکا بناء بورادہ پک درین بر صورتده ایتدیکم تحقیقات نتیجہ سنده آئیده کی ایستانتیق جدولی تنظیمه موفق اولدم . یالکز جدولک دقتله قارئین طرفدن مطالعہ اولنمسی رجا ایدرم . نتیجہ ده هرشی آکلشیلیر .

اهالی محلیه بی حکومتدن صغوتدیران اسباب و وسائلک باشلیجه سی تربیه اجنبیه ایله متربی اولسی و ثانیاً دور سابقده کی مأمورینک ظلم وارثکایدیر . مہر و طیتدن صکره هرنه قدر ارتکاب عادت مذمومہ سی اورتہ دن غائب اولمش ایسه ده کوکی هنوز مع التأسف قلع وقع ایدلامشدر .

برده مع التأسف عربلق تورکک ، آیرلیق غریبق حسیاتی نشر ایدہ جک جریانک ده بیروندہ نشر و تعمیمی ایچون بر جریان خفی موجود اولدینی (فتان قحطان) نامی آلتندہ بر جمعیت تشکیل ایلدکلرینی اکلادم . فقط حداً ثم حداً عقلای ملت اوزرینه بر تأثیر اجرا ایدہ نامکده اولدکلرینی و یالکز بر قاج سرسریدن عبارت بولندکلرینی ده استخبار ایتدم .

بورادہ شمذیلک احکام عرفیه سایه سنده آسایش حکمفرمادر . بونی بیرونک ایلری کلن ناموسلی ذواتی بر نعمت تلقی ایدیورلر . حتی اشرافدن برینک بیاناته باقبلیرسه ، دیوان حرب عرفینک تشککدن اول هرکیجه سلاح سسلری ایشیدیلیر و مطلقاً وقوایه سبیت ویریلیدی . فقط احکام عرفیه سایه سنده بو حال کلیاً رفع و زائل اولمشدر .

بونی یازمقدن مقصدم بیروتک دائمی بر صورتده احکام عرفیه ایله اداره ایدله ییله جکینی تأیید ایتک دکلدر . آنجق قوی بر حکومتہ ، مملکتک شدتله محتاج اولدینی بیلدیرمکدر .

ذاتاً بورادہ تشکک ایدن دیوان حرب اوقدر شدتله مشغول دکلدر . یالکز وجودی اهالی به بر رجت اولمش و شریرلره حدلرینی طاندیرمشدر . شمذیلک بو قدر یتیشیر .

س . م . توفیق بیروت

بلغارستانه بخار مخصوص صمزدہ :

— ۴ —

کچن مکتوبده صوفیه کلکده کی مقصدیمی ایضاح ایتشدم . کرک بورایه کلر دن و کرک کلدکدن صوکره بلغارستان معلمین اسلامیه سی نامه بلغارمعلمین قونفره سته اشتراک ایدن ذواتک بعضیلرله کوروشدیکم کبی بالخاصه قونفره رئیس ایله ده کوروشدم . بالطبع معارف اسلامیه به عائذخیل معلومات ایدندم . بوسورتله دسترس اوله ییلدیکم معلوماتی ، بونکله برابر بلغارستان مکاتب ابتدائیه اسلامیه سته مخصوص و « ۱۲۶ » ماده و برچوق ایضاحاتی حاوی اولان تعیمات و مذکور مکاتبه عائذ بروغرامی کوبدریورم . کرک تعلیمده محتوی اولدینی مواد ؛ کرک بوماده لک هر بریسی مذاکره ایدیلیرکن قونفره ده جریان ایدن مناقشات و مباحثات علمیه کوستریورورک :

بلغارستان اهالی اسلامیه سی و بالخاصه وطنک ، ملنک سعادت و سلامتی کندیلرینه مودوع اولان محترم معلمین اسلامیه ، وقونفره اعضالری حقیقہ احتیاجاتی ، کلامشیر ، حقیقہ انتباه و تیقظ دورہ سنده اولدیغیزی ؛ ملت اسلامیه نك مبتلا اولدینی مرض و آنک تدویسی نه یولده اوله جفی بحق تقدیر ایشیلر ، بونک ایچون بتون فدا کارلرله بومرض مزمنی عوایمه به چالیشورلر . بن بو . یوز قرق آتی ماده نك هر بریسی حقندہ جریان ایدن مذاکره بی بالذات کوروب اوقودیم ایچون یقین بر زمانده بلغارستان مسلمانلرینک بر معارف اردوسی تشکیل ایدہ جکلرینه قناعت حاصل ایلدم .

الوبررک بتون معلمر ، اهالی عزملرنده ثبات ایتسونلر ، یورولسونلر ، بزده اولدینی کبی اولاهوس ایله پک حیزلی کیده رک صوکره دور یورمسونلر ، ذاتاً دور مقده قابل دکل یا ؛ ویلسونلرک هر کوجسکک یاننده برده قولایلق واردر « ان مع العسر یسراً ! » شوراسیده معلوم اولدیرک بو خصوصده معلمین متفق اولمی ، غرض عوض کبی شیلر بسله میهرک وطنی ، ملتی دوشونملی . بن ایستردم که بوماده لر حقندہ جریان ایدن مباحثات علمیه دن بتون سبیل الرشاد قارعلری مستفید اولسونلر ؛ مع التأسف بو قابل اولدینی جهتله یالکز یکریمی بشدی ماده نك مذاکره سی مناسبتله قونفره اعضاسندن محترم برذاته سولمش اولدینی مهم فقره لری ذکر ایله اکتفا ایدہ جکم .

تعلیماتمه ده کوریلہ جکی وجهله یکریمی بشدی ماده عیناً شودر

ماده ۲۵ — « هر معلم ، اوقات خالیه سنده ، باخصوص ایام تعطیلیه ده علمی و تربیوی معلوماتی تزئید و توسیعه مجبوردر . آرزو اولنورک معلمر ، طوبوغرافیا ، جغرافیا ، طبقات ، فنلرینه دائر معلومات آلفه ، مملکتک احوال اقتصادیه سنی اوکرنگکه ، ملی تورکولری ، ماصاللری ، عداقی ، حاصلی وطنک احوال عمومیه سنی ضبطه چالیشینلر . » بو ماده یی شرح مقامنده کی فقره بروجه آئیدر :

« افندیلر! تزئید ، وطلب علم ایله مأمور اولان بزمسلمانلر ، و بتخصیص معلمر ، اوقات خالیه سنی مطالعہ به حصر ایله علوم و فنون متنوعه ده ؛ باخصوص صنعتن اولان تدریس و تربیه اطفاله متعلق صوکر زمانلرده انتشاره باشلایان رسائل و کتبی اوقویه رق توسیع معلومات ایتیلر . زمان ؛ زمان ترقیدر . اگر بزترقی ایتیه چالیشمز سه ق انحطاط محققدر . تاریخ نظرندہ ، وجدانغز حضورندہ مسئول قانیرز .

افندیلر! چوققلرینی تربیه ایتیه درعهده ایتدیکمز بوماضیمی شانلی ؛ فقط حالی پریشان زوالی ملت اسلامیه نك سعادت و سلامتنه خدمت ایدہ یلمک ، اولنری بولندینی مزلفه جهانندن قورتارہ یلمک ایچون پک چوق فدا کارلرلر یایغفه مجبورز . بولغار افکار عمومیه سنی اویاندیرمقده پک چوق همتری سبق ایدن متوقفا (سلاویقوف) ک . ترجمه حالنده پک چوق شیلر کوردم ؛ زوالی کندیسنی متنه سودیرنجه ، ملنک توجهنی قازانجه پک چوق صیقینیلر ، مادی پک چوق فدا کارلرلر یایغفه مجبور اولمش . برچوق محرومیتلره ، تحقیراته قانلاعش . فقط صبر و ثباتله بالنتیجہ حرامنه نائل اولمش . بزده سلکمزده تقیض ایدہ یلمک ، موفق اوله یلمک ایچون بویوک فدا کارلرلر یایه جق ، معلوماتغزی زیاده لشدیرہ جکز .

ایکنجی فقره به - آرزو اولنورک دن آشایغیسی - کلنجه ؛ بر انسان بولندینی مملکتک منسوب اولدینی ملنک تاریخنی یلمک فرضدر وطن ایدرم که بورادہ همیز متفقز . پک اعلا! بز بلغارستان تورککری تاریخغزی بیلورمیز؟ ماضیمیزی طانبورمیز ؟ بن دیه جکم که خابر !

جام تاریخ اوقومبور ، اوقوتیمورمیز ؟ اوقویور و اوقوتویورز . اما ، اوعوم تورکیا تاریخنی ؛ یا بولندیمیز بلغارستان ، بواسکی طونه ولایتی ، یا بواسکی روم ابلی ایالاتی تاریخ خصوصینه دائر نه بیلوروز ؟ مثلاً ، جمعه ، شمنی ، یکی بازار ، عثمانی بازار ، وارنه ، روسجق حقندہ نه معلوماتغز وار ؟ بورالک اهالیسنه دائر نه بیلوروز ؟ دلی اورمنک آدمی ایله قارلورالک و یاخود بشقه برلرک آدملری بربرلرینه بکزیورمی ؟ بو بکزه ماضیلکک سببی نه در هیچ تحقیق ایتدکی ؟

صوکره محیط ملی ، کندی منسوب اولدینی ملتی دوشوغه ملی ! عادات ملی و عنعناتنه اهمیت ویرمیان ملتیر ایرکچ محکوم انقراض اولدقلرینه تاریخ شاهد بلیغدر . یوقاردن بری سویلکرم غیر قابل انکار برحقیقت ایکن مع التأسف بزم معلملر حالا بونی تقدیر ایدمه مامشلردر .

درس زمانلرینک خارجنده چالشق شویله طورسون درس زماننده بیله بر ساعتی زور کچیریبورلر . مملکتیزک اک بیوک مکتبی اولان دارالفنونده اویله معلملر بیلورزکه درس زمانی اولان بر ساعتده اوچ دفعه ساعت باقار ، ذیل وورلدیفندن شکایت ایدر هیچ درس باقادر ؛ تدقیقاتده بولندینی بر درسی طلبه به تقریر ایتک ایستر .

ینه اویله معلملر کوریلورکه کرسی به چیقیدینی کی منسوب اولدینی ملتی اونونهرق ملیتی تحقیر ایتک قالدیشیر ، افندم دین ، ملیت کی شیلرک اهمیت یوقدر ، بولر ترقی به مانعدر ، دیر .

ینه اویله معلملر کوریلورکه طلبه ک فکرنی بتون معناسیله قرون اولایه ارجاع ایتک ایستر . حاصلی بر ساعت اول کلیر بریسی برشی سویلر ، او بر ساعتده دیکر معلم کلرک اونی نقض ایدر طلبه ده شاشیرر قالیر .

کوکل آرزو ایدرکه بزم معلملرده بر معلمین اسلامی قونفره سی عقد ایدرک تدبیرا بوکی یولسزقلره نهایت ویرسونلر !

بالایه عیناً نقل ایتیش اولدیفمز ۱۳ ماده پک چوق حقیقتلری حاویدر . ظن ایدرم ، هریرسندده بیوک بیوک مقصدلر واردر الله اونلره موفقیت بزمکیلره تیقظ و انتباه ویرسون !

نخبر مخصوصکنر

احمد حمدي

شیرین

عثمانی - ایتالیان محاربه سی :

سید سنوسی حضرتلری - «الرا» غزته سنک دارالحربده بولنان غابریک «جقبوب» دن کشیده ایلدیکی تلغرافده سنوسی شیخ کبری سیدی احدالشریف حضرتلرینک «جالو» یه کلدیکی ویاقینده «جقبوب» موصولت ایدجکی واختلالات لایقه ایله استقبالی ایچون تربیات واحضاراتده بولولقدده اولدینی بیله برلشدر .

ایتالیانلرک حال پریشانی . - مالطه دن اللواغزته سنه یازیلدیفنه کور ، شهر حالک اون طقوزنجی کونی « بالرمو » نامنده کی واپور طرابلس غریبدن بورایه مواصلت ایلدی . بو واپورده کافه سی مجروح اولمق اوزره اوچ بیک ایتالیان عسکری و طقسان ضابط بولونیوردی . استطلاعاتمه نظر آبونر طظنوروسیدی سعید وقعه لرندده مجروح اولانلردن برحیات قالانلر اولوب ایتالیان عسکرلرینک اظهار ایتدکاری تمرد وعصیان اوزرینه مملکتلرینه اعاده لری تحت قراره آلتانلردر . مذکور واپورده بولنان مالطه غزته سی غابریک ویردیکی ایضاحانه کوره طرابلس غریبه کی ایتالیانلرک ایکنجی قوماندانی ایله قرق قاریش جوارنده کی ژاندارمه مکتبی مرتبانشدن اون اوچ نفر اتخار ایتشلردر . طرابلس غرب وحوالیسنده کی ایتالیا عسکرلری باره سزلقدن ، آچلقدن وبالخاصه یورغلقدن صوک درجه ده شکایت ایدیورلر . یاقینده قوماندان عمومینک اتخاری ، یاخود ایتالیان عسکرلری طرفندن قتلی حوادشه انتظار ایسلکده در .

دولت علیه - قره طاغ :

قره طاغک هررری تجارزی . - ۱۴ - ۱ آغستوس تاریخندن بری قره طاغلیرر بلاقطع آتش ایدرک (یاشقوغلووه) قله سنه دوغری ایلرینکده

دیمک ایسترمکه ؛ بوماده نک روحی شودر : بزمعلملر بولندیفمز یرلرک احوال جغرافیاسی ، طپوگرافیسی ، طبقات الارضیه دأثر معلوماتی بیلسه ک ، تحقیقاتده بولنسه ق ، اسکی مصاللمری طویلده ق ، عادتلری اوکرسه ک پک جوق یکی معلوماته دسترس اولورز ظن ایدرم .

ملتدشلمری اولان بحارلر برتاریخده مملکتیزده مسافره بولنشلردی . بزم نه قدر تورکیلرمر ، مصاللمری وارسه هپسی طویلده ق ، برچوق مجموعهلر یامشدر . مع التأسف بزم برچوق تاریخی تورکیلرمری اونوندی یاخود اونونهرجفر . یا بولونک یقشدیردیکی بیوک آدملر ؛ بولنری بیلورمیز ؛ بوراده برچوق مآثر خیره نک پک چوقلری ، بزم بنسبه من یوزندن محو اولوب کیتدی ، برطاقلریده محو اوله جقدر . اگر شمیددن بولنری صحیفه تاریخیه تثبیت ایتیزسه ک امین اولیکزکه بزدن صکره کله جکر ؛ اجدادمن ، اوت ! اوشانلی اجدادمن حقیقده پک فا سوء ظن ده بولنه جقلر ؛ مسلمان مدنیتنه ، مسلمان عمراننه ، مسلمان عنعناتندن برشی بولمه یه جقلردر . بناء علیه بزم ، بوماده نک کچمه سیله برابر هرکسندن - یعنی معلملر - سنه نهایتنه قدر بولندینی یرک احوال وعاداتنه دأثر بزم نقطه نظرمنه موافق برر تحقیقات تاریخیه وجغرافییه ایسته یه جکم . ایسته نه سی تکلیف ایتدیکم شیلر بروجه آتیدر :

۱ - هربرده صنعت و تاریخ نقطه نظرندن قیمتلی مبانی وخیرات بولکون ایستر موجود اولسون ایستر اولسون .

۲ - بولنری یاپدیرانلر .

۳ - بولندیفمز قصبه وکویلرک تاریخی .

۴ - بوبرلرده یتیشان بیوک آدملر و بولنرک ترجمه حالری .

۵ - چشمه لک ، قلعه لک ، جامه شریفک ، تکیه لک ، مدرسه لک ، کتبخانه لک ، مزارلرک تاریخلری ، بانیلری وسائرلری .

۶ - مسلمانلارده مشهور ومتواتر اولان روایات تاریخیه .

۷ - اسکی تورکیلر

۸ - مصاللمرک منظوم وکرک منشور .

۹ - عادات وعنعنات

۱۰ - کویلرک ، قصبه لک جوارنده اولان مشهور وقایع حربیه وبولنره دأثر اهالی محلیه نک بیلدکلری

۱۱ - کویلرک ، قصبه لک اسکی اسملری وسبب تسمیه لری

۱۲ - اهالینک اصل نره دن کلدکلری

۱۳ - آلدده ایدیلن مهم وقف ، برات ، حجت ، اعلام ، وسائره صورتلری .

بالایه عیناً نقل ایدیلن شوقره لر کوستریورکه بلغارستان معلمین محترمه سی معلمک وظیفه سی بحق تقدیر ایتک باشلامشدر .

اوت ؛ بزمعلملرک وظیفه سی یالکزد درس زماننده یاریم باملاق بر قاق ساعت سوز سویلویده چقبوب کیتک دکلدر .

بزم اوله کلورکه دنیاده معلمک وظیفه سی کی مهم ومقدس بر وظیفه یوقدر . زیرا ملتک ترقیسی مکتبلرده آلدینی درس ایله متناسبدر . مکتبده معلمندن نه قدر فکر آلیر ، نه کی بردویغو ایله پرورده اولورسه او منسوب اولدینی ملتکده کندیشندن اوقدر استفاده ایدمه بیلیر ، بناء علیه بووظیفه مهمه یی اوزرلرینه آلان معلملر برکره وظیفه نک بیوککلکنی تقدیر ایدرک اوکا کوره چالشملری لازمدر .

اولمش اولان برملنه روح ویرجک ، اونی بوش یواش ایاغه قالدیروب کزدیرجک ، اوکا دنیایی سیر ایتدیرجک ، اوکا حقوقی ، اسانیتی بیلدیرجک اولان معلملر اولدینی کی برملتی عطالته ، انقراضه طوغری سوروکلیوب کتوره جک اولانده معلملردر .

ایشته بونک ایچوندرکه برمعلم اوقوته جنی درس خنده پک واسع معلوماته مالک اولمی ؛ درین بروقوف ایله حضور طلابه چیقمالی . اهلی اولمیان کیمسلر ویریلان درسلی قبول ایتمه ملی ، هانکی درسی قبول ایتدیه کیجه وکوندوز او درس خنده تبعاتده بولنلی .

بونکله برابر اودرسدن مقصد نه اولدیفنی ده خاطر دن جیغارماملی ؟